

Retningslinjer for innberetning av ikke-monetære bidrag og innberetning av politiske og forretningsmessige avtaler med bidragsyter

Retningslinjene er gitt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) den 28. februar 2011 og gjelder politiske partier, herunder registreringspliktige partilag, registrert iht partiloven (lov 17.6.2005 nr. 102) kapittel 2. Retningslinjene er basert på FADs merknader i Ot.prp nr 84 (2004-2005) avsnitt 7.6.6 "Nærmere om hvilke inntekter som skal innberettes" og avsnitt 6.4.5 "Avtaler i tilknytning til enkelte bidrag"

1. Frivillig dugnadsarbeid

Frivillig dugnadsarbeid regnes ikke som rapporteringspliktig inntektskilde for partiet eller partilaget. Som dugnadsarbeid regnes enhver tjeneste eller arbeidsinnsats til partiet eller partilaget utført av privatpersoner uten vederlag. Faglig eller profesjonsartet arbeid utført av autoriserte personer, som ellers har dette som inntektsgrunnlag, regnes ikke som dugnadsarbeid selv om arbeidet utføres uten vederlag eller til rabattert pris. Sistnevnte bidrag faller inn under definisjonen av ikke-monetære bidrag og inntektsføres og innrapporteres etter prinsippene i pkt 2 nedenfor.

Forklaring/henvisning: Departementet kommenterte sondringen mellom frivillig dugnadsinnsats fra privatpersoner og gratis eller rabattert arbeid fra profesjonelle slik i Ot.prp nr. 84 (2004-2005) avsnitt 7.6 side 55:

"Departementet vil peke på at konsekvensene av dette forslaget blir at eksempelvis en pensjonert rørlegger kan utføre gratis rørleggerarbeid for partiet uten at verdien av dette må oppgis. Det samme vil i prinsippet eksempelvis gjelde for en autorisert revisor som for tiden arbeider som snekker - og som ikke har revisorkompetansen som del av inntektsgrunnlaget. Denne kan utføre «gratis» revisorarbeid for partiet, men ikke snekkerarbeid - uten at dette må oppgis i partiets inntektsberetning.

Med privatpersoner siktes det også til partimedlemmer, uansett hvilket verv de eventuelt måtte ha i partiet. Med utgangspunkt i Datatilsynets spørsmål, vil elektrikertjenester fra et partimedlem eller dennes ektefelle/samboer/registrert partner eller andre som har dette som profesjon, ikke anses som dugnadsarbeid i partilovens forstand og derfor omfattes av innberetningskravet. Hvis derimot partimedlemmet er heltidsansatt i partiet og for tiden ikke har inntekter som fra annet arbeid, vil denne personens tjenester anses som dugnadsinnsats som ikke kreves oppgitt i inntektsregnskapet til partiet.

Departementet ser at inntektsgrunnlag eller ikke kan være et noe kunstig kriterium mht hvilke tjenester som skal omfattes av dugnadsbegrepet. Skal en regel om innberetning av ikke-monetære bidrag innføres, og slik at bidragene ikke bare skal omfatte ting, men også tjenester - der det igjen skal gjøres unntak for visse tjenester som det er i samfunnets interesse at privatpersoner fortsatt skal kunne yte gratis til politiske partier, må det på en eller annen måte foretas en avgrensning. Departementet har kommet til at inntektsgrunnlag i denne sammenheng kan være et hensiktsmessig skille.

For ikke å komplisere regelen i for stor grad, legger departementet ikke opp til en ytterligere avgrensning av inntektsgrunnlagsbegrepet i form av ulike prosentsetser for deltidsarbeid. Hensikten med å legge inntektsgrunnlagskriteriet til grunn, er å lage et praktikabelt regelverk - bl.a. for at verdiangivelsen av den utførte tjenesten skal bli noenlunde korrekt. En autorisert elektriker som for tiden arbeider som elektriker, antas eksempelvis å ha bedre forutsetninger

for å kunne fastsette hva tjenesten markedsmessig sett er verdt, enn andre. Alternativt kan en se dette slik at den som utfører en gratistjeneste for partiet, i stedet kunne brukt arbeidstiden sin til å utføre en tilsvarende jobb for en annen kunde, mot betaling. Det er nettopp verdien av den alternative tidsanvendelsen som i dette tilfellet skal innrapporteres - hvis denne overstiger lovens «frie» satser. Tilsvarende vil en redusert betaling eller rabatt på slike tjenester måtte oppgis i inntektsinnberetningen hvis rabatten overstiger de samme satsene. Et spørsmål som reises i denne sammenheng er om det ved verdivurdering av tjenester skal inkluderes (fiktiv) merverdiavgift, slik at verdien av tjenesten i større grad blir sammenliknbar med det partiet ellers måtte betale for denne i markedet. Departementet kan ikke se at utvalget drøfter dette spørsmålet nærmere. Departementet ser at det i utgangspunktet blir mer korrekt å ta høyde for momsen, men foreslår likevel at det ikke skal være et krav om å legge momsbeaktninger til grunn for vurdering av en tjenestes verdi”.

2. Ikke-monetære bidrag

Ikke- monetære bidrag regnes i utgangspunktet som rapporteringspliktig inntektskilde for partilaget - på lik linje med pengebidrag. Med ”ikke-monetære bidrag” regnes alle andre bidrag enn penger dersom bidraget har en markedsverdi eller innebærer en ytelse som vanligvis gjøres opp i penger. Ikke-monetære bidrag fra én og samme bidragsyter som samlet sett i løpet av regnskapsåret ikke overstiger de fastsatte beløpsgrenser i partiloven § 20 første ledd, kan likevel holdes utenfor inntektsberetningen. Departementet legger til grunn at pengebidrag og ikke-monetære bidrag regnes sammen når en vurderer om beløpsgrensene i § 20 er overskredet. Til grunn for verdifastsettelsen skal det legges objektive kriterier så langt dette er mulig.

Forklaring/henvisning: For et kommunelag skal ikke-monetære bidrag fra én og samme bidragsyter som til sammen utgjør en verdi av 10 000 kroner eller mer, tas med i inntektsregnskapet. For et partilag på fylkeskommunalt nivå, herunder fylkesungdomslag, skal ikke-monetære bidrag fra én og samme bidragsyter som til sammen utgjør en verdi av 20 000 kroner eller mer, tas med i inntektsregnskapet. For et partilag på sentralt nivå, herunder sentral ungdomsorganisasjon, skal ikke-monetære bidrag fra én og samme bidragsyter som til sammen utgjør en verdi av 30 000 kroner eller mer, tas med i inntektsregnskapet. I tillegg til verdien av det ikke-monetære bidraget, skal bidragsyters navn og bostedskommune oppgis hvis bidragsyter er en fysisk person, eller navn og postadresse hvis denne er en juridisk person.

Eksempel på at bidrag regnes sammen: Dersom et fylkeslag mottar et pengebidrag på 13 000 kroner og et ikke-monetært bidrag verdsatt til 6 500 kroner fra én og samme bidragsyter (dvs en samlet verdi på 20 500 kroner), vil bidraget utløse innberetningsplikt etter prinsippene ovenfor.

Det vises for øvrig til definisjonen av bidrag § 19 tredje ledd i loven.

Departementet uttalte følgende i Ot. prp nr 84 (2004-2005) avsnitt 7.6 side 55:

”Bidrag i form av ting skal oppgis i form av en angivelse av tingens markedsverdi. En giver som eksempelvis forærer et partilag en bruktbil, skal innberettes sammen med bilens verdi hvis denne oversiger de frie satsene i loven som gjelder for det aktuelle partilaget. Det samme gjelder kunstgjenstander eller verdipapirer av tilsvarende verdi. Ting som ikke antas å ha nevneverdig markedsverdi, eksempelvis utrangert datautstyr, brukte møbler, ting som har

preg av å være «lopper» - eller ting som vanskelig kan omsettes i et marked eller hvor det er umulig å fastslå verdien, kreves ikke innberettet”.

3. Politiske og forretningsmessige avtaler med bidragsyter

I inntektsberetningen skal det gis opplysninger om alle skriftlige avtaler som partiorganisasjonen har inngått med eventuelle bidragsytere – både forretningsmessige og andre avtaler. I lov eller forarbeider er det ikke gjort noen avgrensning mht bidragets størrelse. Departementet legger derfor til grunn at plikten til å opplyse om forekomst av avtaler med bidragsytere gjelder uansett størrelse og form på bidraget, mao også i de tilfeller bidragsyter/avtalepart har ytt et pengebidrag/ikke-monetært bidrag under terskelverdien i § 20 første ledd.

Partiet eller partiledet plikter på forespørsel å gi innsyn i avtaler inngått med bidragsyter, jf partiloven § 21.

Forklaring/henvisning: I Ot. prp nr 84 (2004.2005) avsnitt 6.4, side 40 uttaler departementet:

”(..) I utgangspunktet kunne en tenke seg at innsynsretten burde begrenses til avtaler som konkret gjelder eller omhandler bidragsyters støtte til partiet – dvs. avtaler hvor beløp klart framgår, og at øvrige avtaler som partiet eventuelt måtte ha inngått med bidragsyter, ikke bør omfattes av opplysningsplikten eller innsynsretten. Departementet mener dette vil bli en for snever avgrensning av loven. I tillegg til avtaler om forhold som omhandler økonomiske vederlag, kan det inngås avtaler som regulerer partiets gjenytelser til bidragsyter eller annen avtalepart. Med en slik snever definisjon, vil avtaler av sistnevnte kategori falle utenfor innberetningsplikten og innsynsretten.

Departementet går derfor inn for at det i inntektsberetningen skal gis opplysninger om alle avtaler som partiorganisasjonen har inngått med eventuelle bidragsytere – både forretningsmessige og andre avtaler. Departementet ser at dette rent teknisk kan gjøres ved en avkrysningsrubrikk eventuelt i kombinasjon med et eget spesifikasjonsfelt i de årlige innberetningene. Videre plikter partiene å gi offentligheten innsyn i slike avtaler på forespørsel. Det vises til § 21 i lovforslaget.”

I merknadene til § 21, side 82, uttaler departementet:

”Partiet eller partiledet skal her angi om det er inngått avtaler av noe slag med noen av dem som har gitt økonomiske bidrag til partiet og som faller inn under definisjonen av inntekt etter § 19. Det må eventuelt også oppgis hvem av bidragsyterne det er inngått avtaler med. Det er en forutsetning at avtalen foreligger skriftlig, slik at det vil være mulig å praktisere regelen om innsyn. Det legges til grunn at hvem som helst vil ha rett til innsyn i eventuelle avtaler det er gitt erklæring om, dersom det fremsettes krav om det. Det presiseres at erklæringen kun gjelder avtaler inngått med bidragsyter som har støttet partiet økonomisk, og der bidrag(ene) defineres som ”inntekt” etter § 19 i denne loven.”